

'ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਚੋਣਵੇਂ ਭਾਸ਼ਣ(ਜਿਲਦ 4)' ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਨ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸੰਬੋਧਨ ਦਾ ਮੂਲ-ਪਾਠ

Posted On: 24 JUL 2017 5:28PM by PIB Chandigarh

Text of PM's address at the release of the book titled 'Selected Speeches of the President (Vol 4)'

'ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਚੋਣਵੇਂ ਭਾਸ਼ਣ(ਜਿਲਦ 4)' ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਨ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸੰਬੋਧਨ ਦਾ ਮੂਲ-ਪਾਠ

ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸਾਹਿਬ, ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜੀ ਜੀ, ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸਾਹਿਬ, ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਰਾਮਨਾਥ ਕੋਵਿੰਦ ਜੀ, ਸਤਿਕਾਰਤ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੀ, ਮੌਜੂਦ ਸਾਰੀਆਂ ਸਤਿਕਾਰਤ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ।

ਮਿਲੀਆਂ ਜੁਲੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਇਹ ਪਲ ਹੈ। ਪ੍ਰਣਬ ਦਾ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦਾ ਇਹ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭਵਨ ਦਾ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਹੈ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨਾਲ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਉਜਾਗਰ ਹੋਣੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀਤੱਵ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਭਾਲੀਭਾਂਤ ਜਾਣੂ ਹਾਂ, ਪਰ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਭਾਵਿਕ ਸੁਭਾਅ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹਿਜ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭੂਤਕਾਲ ਨਾਲ ਵਰਤਮਾਨ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਮੌਹ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਘਟਨਾ ਨੂੰ, ਹਰ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ, ਹਰ ਪਹਿਲ (initiative) ਦੀ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨੀ ਬਹੁਤ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੋਰਾਨੀ ਸੀ ਕਿ ਇੰਨੇ ਸਾਲ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹੇ, ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਾਕੁਨ ਪਦਾਂ 'ਤੇ ਰਹੇ, ਪਰ ਵਰਤਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭੂਤਕਾਲ ਨਾਲ ਨਾ ਕਦੇ ਤਰਾਜ਼ੂ ਨਾਲ ਤੋਲਿਆ, ਨਾ ਕਦੇ ਉਸ ਦਾ ਉਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ, ਹਰ ਗੱਲ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਰਤਮਾਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਕਈ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ (initiative) ਕਰਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਇਹ ਸਭ ਨਸੀਬ ਰਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਹਰ ਪਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਦਾ ਅਵਸਰ ਮਿਲਦਾ ਸੀ, ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਉਹ ਸੁਣਦੇ ਵੀ ਸਨ। ਕਿਧਰੇ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਸਨ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਮਤਲਬ ਰੱਖਿਅਕ (guardian) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਿਤਾ ਦੇ ਰੂਪ (fatherly figure) ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਕਿੱਧਰੇ ਉੱਪਰ, ਅਪਣਤ ਨਾਲ, ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਪੂਰੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ ਨਵੇਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਿਸ ਕੋਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਨੁਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ, ਫੈਸਲੇ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਮਦਦ ਰਹੀ। ਅਤੇ ਉਸੇ ਕਾਰਨ ਕਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੰਮ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਕਰ ਸਕੇ।

ਗਿਆਨ ਦਾ ਭੰਡਾਰ, ਸਹਿਜਤਾ, ਸਰਲਤਾ, ਇਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਸਾਡਾ ਦੋਨਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਅਲੱਗ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ, ਅਲੱਗ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਅਨੁਭਵ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਾਡੇ, ਮੇਰੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਫਾਸਲਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ। ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਈ ਦੇਖੋ ਮੈਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਦੋਂ ਬਣਿਆ ਤਾਂ ਬਣਿਆ, ਅੱਜ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹਾਂ, ਪਰ ਲੋਕਤੰਤਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਨਤਾ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਕੰਮ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰੋ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪਦ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭਵਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜੀ ਖੁਦ ਉਸ ਲਈ ਜੋ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸਹਿਯੋਗ ਸੀ, ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸਹਿਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੀ ਦਾ ਦਿਲ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਆਭਾਰੀ ਹਾਂ।

ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਢਾਲਣ (molding) ਵਿੱਚ ਜੋ ਭੂਮਿਕਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਕੰਮ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਰ ਗੱਲ ਮੇਰੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਹੇਗੀ, ਅਜਿਹਾ ਮੈਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ, ਮੈਂ ਖੁਦ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੇਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਅਮਾਨਤ ਹੈ, ਜੋ ਅਮਾਨਤ ਮੇਰੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਪੂੰਜੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਆਭਾਰੀ ਹਾਂ।

ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਕਈ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਗੇਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ (submit) ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭਵਨ ਨੂੰ ਲੋਕ ਭਵਨ ਬਣਾਉਣਾ, ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਸੰਭਵ ਹੋਇਆ ਕਿ ਪ੍ਰਣਬ ਦਾ ਧਰਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ, ਜਨਤਾ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਉਭਰੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਆਪਣੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਲੋਕ ਸ਼ਕਤੀ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਲੋਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਕੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਭਵ ਵੀ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਉਸੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭਵਨ ਲੋਕ ਭਵਨ ਬਣ ਗਿਆ। ਜਨਤਾ ਜਨਾਰਦਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਦੁਆਰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਗਏ।

ਖੁਦ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਹਰ ਘਟਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲੀਆਂ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਦੇ ਵਿਸ਼ਾ ਕੱਢੇ ਤਾਂ ਉਹ ਮਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ (date wise) ਦੱਸ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਗਿਆਨ ਨੂੰ, ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਕਿਵੇਂ ਲੈ ਜਾਇਆ ਜਾਏ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭਵਨ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨਾਲ, ਹੁਣੇ ਓਮਿਤਾ ਜੀ ਪੂਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ, ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਇਤਿਹਾਸ ਲਈ ਅਨਮੋਲ ਖਜ਼ਾਨਾ ਤਿਆਰ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਵਿੱਚ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਰੁੱਖ ਹੋਣ, ਪੰਛੀ

ਹੋਣ, ਪੱਥਰ ਹੋਣ, ਹਰ ਕਿਸੇ ਲਈ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ, ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰਾ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ।

ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਕੰਮ ਇੱਥੇ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਦਿਲ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਫਿਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਪ੍ਰਣਾਮ ਦਾ ਨੂੰ ਲੰਬੀ ਉਮਰ ਲਈ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉੱਨੀ ਲੰਬੀ ਤਵੱਜੋ, ਲੰਬਾ ਅਨੁਭਵ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪਾਰੀ (inning) ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰੂਪ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੁਭਾਵਿਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਜਿਹਾ ਉਪਕਾਰਕ ਹੁੰਦਾ ਰਹੇਗਾ, ਇਹ ਮੇਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ।

ਫਿਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ।

***

(Release ID: 1497099) Visitor Counter : 3

